

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
Ju2018/00485/L5

Stärkt straffrättsligt skydd för blåljusverksamhet och andra samhällsnyttiga funktioner - Delbetänkande av Blåljusutredningen, SOU 2018:2

Örebro tingsrätt har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet.

Tingsrätten anser att de lagförslag som föreslås är ändamålsenliga och väl avvägda, varför tingsrätten tillstyrker förslagen. För att komma åt grundorsaken till de angrepp på blåljusverksamhet som förevarit krävs dock ytterligare åtgärder utöver lagstiftning. Tingsrätten anser vidare att den föreslagna straffskala för grovt blåsljussabotage bör övervägas ytterligare (jfr straffmaximum för våldsamt upplopp som är fängelse i 10 år). Ett genomförande av förslaget kan komma att medföra behov av ökade anslag till rättsväsendet. Tingsrätten föreslår därutöver att ett tillägg görs i straffbestämmelsen om våldsamt motstånd (17 kap. 4 § brottsbalken).

Ekonomiska konsekvenser av utredningens förslag

Utredningen konstaterar att de föreslagna åtgärderna medför ökade kostnader för staten och kommunerna samt att kostnaderna främst kommer att belasta Kriminalvården och socialtjänsterna. Utredningen drar sedermera slutsatsen att ökningen är svår att beräkna och att den under alla förhållanden kan rymmas inom befintlig ram. Någon närmare redogörelse av hur utredningen kommit till denna slutsats har inte presenterats, vilket gör det svårt att följa hur utredningen gjort sin bedömning i denna del.

Ett genomförande av utredningens förslag medför att bl.a. polisen behöver lägga mer resurser på att utreda brott mot blåljusverksamhet. Som utredningen framhåller kan det vara svårt att identifiera gärningsmännen, inte minst i de situationer där flera personer är inblandade och/eller där personer är maskerade. Dessa polisiära utredningar kan således förväntas bli relativt omfattande, vilket i sin tur får direkta följd effekter för övriga delar av rättskedjan. För domstolarnas del kan detta medföra längre och mer omfattande huvudförhandlingar. Något som i sin tur medför ökade kostnader. Dessa behöver troligtvis kompenseras genom ökade anslag.

Straffbestämmelsen om våldsamt motstånd

Åtal för brott mot bestämmelsen i 17 kap. 4 § brottsbalken rör inte sällan ett agerande från den tilltalades sida som inneburit att denne spjärnat emot, ryckt med armarna, krängt med kroppen, eller motsvarande i syfte att motsätta sig ett omhändertagande från ordningsmaktens sida. Påföljden för denna typ av gärning stannar regelmässigt på ett måttligt antal dagsböter (se Riksåklagarens RättsPM 2012:7). Den nu tecknade typsituationen (se betänkandet sid. 43) av agerande från den tilltalade kan sällan beskrivas som "våldsamt" i ordets verkliga betydelse. Brottsubriceringen "våldsamt motstånd" blir i dessa fall således missvisande i fråga om vilken gärning den tilltalade gjort sig skyldig till. I syfte att få en korrektare korrelation mellan gärning och brottsubricering föreslår tingsrätten att brottet våldsamt motstånd dels upp i två svårighetsgrader; dels brott av normalgraden, som fortsatt ska rubriceras som våldsamt motstånd, dels ringa brott, som bör rubriceras som *olaga motstånd*.

För olaga motstånd bör straffskalan endast innefatta böter, medan straffskalan för våldsamt motstånd endast bör innefatta fängelse. Utöver att förändringen ger en mer adekvat rubricering på den brottsliga gärningen skapar den också förutsättningar till en mer nyanserad straffmätning för de gärningar som ska bedömas enligt paragrafen. Dessutom medför förändringen en straffskärpning då straffskalan för de gärningar som fortsättningsvis kommer att bedömas som våldsamt motstånd endast innehåller fängelse. Brottsubriceringen "olaga motstånd" ger i sig också en upplysning om att motstånd i vissa fall (läs passivt motstånd, se betänkandet sid. 43) kan vara tillåtet.

Straffbestämmelsen i 17 kap. 4 § brottsbalken föreslås lyda:

Den som, på annat sätt än som tidigare sagts i kapitlet, genom att sätta sig till motvärn eller annars med våld söker hindra någon i hans eller hennes myndighetsutövning, döms för våldsamt motstånd *till fängelse* i högst sex månader.

Är brottet enligt första stycket att anse som ringa döms för olaga motstånd till böter.

I handläggningen av detta ärende har deltagit lagmannen Björn Lindén, chefsrådmannen Marinette Gustafsson samt rådmännen Andreas Rung, Jens Lindborg, Martin Bergh och Hannes Magnergård (föredragande).

Marinette Gustafsson